

De Binnenstad: een groene magneet!

binnenstad
bewoners
netwerk
amersfoort

samen leefbaar

De Binnenstad: een groene magneet?

samen leefbaar

Platform Economie Binnenstad Amersfoort

Project Groen in de Binnenstad van Amersfoort

Werkgroep Groen in de Binnenstad:

Jenna Vermaat, Julie-Anne Borm, Agnes Witte, Johan Riemersma, Gerard Schreyer, Kees Quaadgras

Mei 2010, fase 1

Inhoudsopgave

I	Inleiding	5
II	Functie van groen in stedelijke omgevingen	7
III	De Binnenstad van Amersfoort	8
IV	Vergroening: kansen voor de Binnenstad	9
V	Aanbevelingen	13
VI	Bijlagen	15
	A – Groenschouw van de Binnenstad	15
	B - Toerisme in Amersfoort	24

I. Inleiding

Als partner van het Platform Economie Binnenstad (PEB) heeft het Binnenstad Bewoners Netwerk (BBN) op 10 februari 2010 de taak op zich genomen om - als onderdeel van het project Gastheerschap - de rol van de natuur in de binnenstad van Amersfoort te profileren.

Het BBN heeft een werkgroep van bewoners gevormd die ideeën heeft ontwikkeld om de natuur in de historische binnenstad van Amersfoort te behouden, de binnenstad zo mogelijk groener te maken en om meer partijen te betrekken bij dit proces.

De werkgroep gaat uit van de bestaande situatie, met het Plantsoen als grens van de historische binnenstad van Amersfoort.

Werkwijze

Om tot ideeën voor vergroening van de binnenstad te komen heeft de werkgroep zich op de hoogte gesteld van recente onderzoeken die betrekking hebben op de rol van de natuur (groen) in een stedelijke omgeving.

Hiernaast is met aandacht gekeken naar de (beleids)ontwikkelingen op dit terrein van enkele andere steden met een historische binnenstad.

Verder hebben de leden van de werkgroep vastgesteld wat de aanwezige positieve groene kenmerken van de binnenstad zijn en hebben zij in alle buurten een groen-schouw uitgevoerd om de situatie ter plekke kritisch te bekijken. De richtlijn bij de schouw was dat vanaf iedere plek in de binnenstad minstens een boom of andersoortig groen zichtbaar moet zijn.

Bij deze activiteiten is nadrukkelijk gezocht naar kansen om beter gebruik van aanwezig groen te maken en om vergroening te bevorderen.

Het werk van de werkgroep is op leesbare wijze samengevat in een brochure met aanbevelingen, die eerst verspreid wordt onder de partners van het PEB en daarna onder een breder publiek.

Op basis van de brochure worden keuzes gemaakt om te komen tot concrete plannen waarbij het PEB en de binnenstadbewoners een rol spelen.

II. Functie van groen in stedelijke omgevingen

Recent onderzoek maakt gebruik van het begrip ecosysteemwaarden, waardoor de baten (opbrengsten) van groen van o.a. stadskernen berekend kunnen worden op het gebied van gezondheid en leefbaarheid (welbevinden).

Voor alle stadskernen - niet alleen voor Amersfoort - geldt dat de kwantiteit en kwaliteit van het aanwezige groen (parken, plantsoenen, tuinen, bloembakken etc.) uitermate belangrijk gevonden wordt omdat groen voor de sfeer zorgt die het welbevinden bevordert.

De mensen die in groene stadskernen wonen, werken of tijdelijk op bezoek zijn (toeristen, zakelijke bezoekers, winkelend en/of uitgaand publiek) voelen zich er goed, willen er blijven of terugkomen, kortom, zij ervaren een soort thuis-gevoel.

Toeristisch onderzoek wijst uit dat groen bij bezoekers een grote rol speelt:

In 2009 was Haarlem de meest gastvrije stad van Nederland; met name het aanwezige groen (miniparkjes, hofjes, geveltuintjes en plantenbakken) werd genoemd als factor die bijdroeg aan het welbevinden.

Hier volgt een korte opsomming van overige functies die groen heeft in stedelijke omgevingen.

Een groene omgeving

- bevordert fysieke en psychische gezondheid: heeft een gunstige invloed op concentratievermogen en productiviteit, vermindert ziekteverzuim, stress en vermoeidheid
- vormt een positieve omlijsting voor monumenten en pittoreske doorkijkjes, benadrukt de schoonheid ervan
- verzacht de stenigheid van steden
- kan (woon- en werk)wijken meer hittebestendig maken
- kan de biodiversiteit bevorderen
- kan beweging stimuleren
- verbetert de kwaliteit van het luchtklimaat en kan fijnstof afvangen
- kan ingezet worden om looproutes en sfeergebieden te duiden

III. De binnenstad van Amersfoort

Amersfoort heeft enkele goede uitgangspunten op het gebied van groen die gebruikt kunnen worden om de sfeer en het gevoel van welbevinden te verbeteren.

1. De binnenstad van Amersfoort heeft grachten met tuinen waar men (bewoners, toeristen, winkelend en uitgaand publiek) uitzicht op heeft. In geen ander historisch centrum heeft men uitzicht op tuinen en kadewanden.
2. Amersfoort heeft een gerenoveerd Plantsoen op de plaats van de vroegere stadsmuren.
3. Hofje Armen de Poth heeft 49 huisjes in een binnentuin.
4. De binnenstad van Amersfoort heeft oude en enkele monumentale (particuliere) bomen
5. Er zijn volop kansen voor verbeteringen: “vergeten” hoekjes en kale wanden en stegen.
6. De binnenstad heeft actieve bewoners met behoefte aan en belangstelling voor groen.

IV. Vergroening: kansen voor de binnenstad

(Grachten)tuinen en kadewanden

Het besef dat een tuin - naast een eigen groenplek - ook onderdeel is van het stadsaanzicht leeft nog niet bij de binnenstadbewoners en bij de gemeente Amersfoort. Met name in de tuinen die aan grachten grenzen wordt niet altijd even goed omgegaan met de openbare functie.

Voorbeelden hiervan zijn schuttingen langs de kademuren en het kappen van bomen zonder dat vervanging plaatsvindt.

De werkgroep is van mening dat de gemeente een bestuurlijke en sturende rol kan hebben door het opstellen van een beheerplan voor het groene stadsaanzicht van de grachtentuinen en de kademuren. Bij dit plan hoort ook een kapvergunning voor bomen in de historische binnenstad.

De gemeente dient een van de medespelers te zijn bij de omslag in het denken van de binnenstadbewoner.

Het Plantsoen

De omwalling van de binnenstad - het Plantsoen - is recent gerenoveerd, de wandelpaden en het plan van aanplanting zijn zoveel mogelijk weer zoals de heren Zocher en Van Lunteren het gepland hadden.

De werkgroep vindt dat het Plantsoen zich nu verder behoort te ontwikkelen tot een volwaardige groengordel rondom de bebouwde binnenstad, waardoor het meer bezoekers voor de binnenstad zal aantrekken.

Het Plantsoen kan multi-functioneel gemaakt worden door de aanwezige “lege” gebiedjes te bestemmen voor specifieke doelen. Om wat voorbeelden te geven van andere steden die al bestemmingsgebiedjes hebben aangelegd binnen een historische omgeving: biologische moestuin, schooltuintjes, tuin voor stinzenplanten, vlindertuin, boomgaard, natuureducatie en/of milieu-educatie, historisch informatiecentrum, plaats voor concerten en natuurlijk een openbaar toilet. Het bestaande en bij Amersfoorters volledig onbekende “Petrografische park” kan omgebouwd worden tot een compact bestemmingsgebiedje: een “Amersfoortse keien-tuin” met smalle zwerfpaadjes en publieksgerichte toegankelijke informatiebordjes.

Eén nieuwe functie van het Plantsoen noemen wij met nadruk: een speelroute (afwisselend wandelen en spelen), naar het voorbeeld van het Springerpark in Schoonhoven. Juist omdat er nauwelijks speelruimte is voor kleine kinderen in de binnenstad, zou een dergelijke speelroute passend en wenselijk zijn.

Een meer organische verbinding tussen het Plantsoen en de binnenstad is wenselijk.

Wij zien het Plantsoen als een historische parkachtige groengordel in een zo volledig mogelijke cirkel, met meer en andere functies dan momenteel het geval is (nu fungeert het Plantsoen als honden-uitlaatroute, als plek voor lunchwandelaars en voor bruidsreportages en soms wandelt er een enkele bomenliefhebber).

De entrees naar het Plantsoen nodigen nauwelijks uit tot wandelen (veel steen en weinig groen), het groen is niet zichtbaar en uitnodigend.

Op de plaatsen waar het Plantsoen doorsneden wordt door straten of bebouwing verdwijnt het vrijwel: door verstening (Plantsoen met de Kamp) of door parkeerplekken (Plantsoen met Bloemendalsestraat).

Een deel van de groengordel is volledig verdwenen door bebouwing (stadhuisgebied, Stadsring en Amicitia) waarbij het ook verder niet als (voormalig) plantsoen/groencirkel aangeduid wordt door bijv. vervangend groen, bestrating of plantenbakken.

Vergeten hoekjes en stegen

Uit de groenschouw blijkt dat er tamelijk veel hoeken zijn die door de gemeente Amersfoort bestraat en bij het trottoir getrokken zijn, soms worden zij door de bewoners gebruikt om bloembakken o.i.d. neer te zetten.

Vanuit beleid dat op groen gericht is, kunnen die stukjes omgezet worden in groen, de zgn. postzegelparkjes.

Stegen spelen een belangrijke rol in Amersfoort doordat ze de looproute vormen van en naar winkels, tussen de pleinen, naar de markt en de Flint.

Zij zijn kaal en lelijk, maar kunnen vergroend worden door bijv. lage heggetjes aan een of twee zijden te planten, die tevens de aanwezige (electriciteits)kastjes verdoezelen. Ook kan er verticaal groen aangebracht worden of hanging baskets op de hoogte van de electriciteitskabels. Ook kan de kleur groen in de bestrating verwerkt worden.

De verstening van de binnenstad is niet alleen veroorzaakt door te royale bestrating, ook in de tuinen van binnenstadbewoners wordt in toenemende mate beplanting vervangen door stenen en tegels. In 2009 heeft de gemeente Amersfoort zich aangesloten bij de Coalitie Biodiversiteit, hierbij aangevend dat zij het goede voorbeeld zal geven en initiatief zal nemen om anderen te stimuleren tot meer aandacht voor biodiversiteit.

In dit kader denken wij dat de gemeente aandacht dient te schenken aan het groen van de binnenstadstuinen, aan eigentijdse vormen van groen (groene daken, daktuinen, geveltuinen, verticaal groen e.d.) en het kap- en vervangbeleid van bomen.

Huizen zonder voortuin in de stenige stadskern zijn bijzonder geschikt voor geveltuinen en/of verticaal groen.

Hoewel deze soorten groen op sommige plekken al met succes worden toegepast, zijn er gebieden waar dit gestimuleerd kan worden, bijv. in het Poth-kwartier, de Bloemendalsestraat en de Boldershof.

V. Aanbevelingen

De partners van het Platform Economie Binnenstad moeten erkennen welke belangrijke economische rol het groen speelt in de binnenstad: groen zorgt voor welbevinden.

De sfeer wordt verbeterd, naar de binnenstad gaan en er verblijven wordt aantrekkelijker voor bewoners en alle soorten bezoekers.

Na bespreking met de partners kunnen de ideeën een meer concrete vorm krijgen.

De binnenstadbewoners worden op de hoogte gesteld van de gemaakte keuzes en de fasering hiervan.

Zij worden betrokken bij het maken en/of uitvoeren van groene (gemeente)plannen m.b.t. de binnenstad en het Plantsoen.

Samengevat:

Het Plantsoen meer afwisselend beplanten, multifunctioneel maken en organisch betrekken bij de binnenstad.

Omslag in het denken bewerkstelligen van de binnenstadbewoners en de gemeente t.a.v. het sociale gebruik van stadstuinen (een tuin is ook onderdeel van het stadsaanzicht).

De stegen tot groene routes maken, tussen de pleinen, naar het Plantsoen, de Flint en Hofje Armen de Poth, waar mogelijk de pleinen voorzien van bankjes.

Meer aandacht voor het belang van bomen, uitmondend in een beheerplan voor oude en monumentale bomen en voor heraanplant, hierin wordt nagedacht over een minder rigide kapbeleid waardoor ecologische en cultuurhistorische waarden meer ruimte krijgen.

Vergeten hoekjes groen laten worden, o.a. door binnenstadbewoners te stimuleren tot aanleg van postzegelparkjes, geveltuintjes, daktuintjes en groene daken en door de winkeliers en uitbaters van horeca te stimuleren om gevels en terrassen met vaste planten en heesters te verfraaien.

Gebruik maken van de moderne stedelijke groenvoorzieningen, bijv. verticaal groen.

De binnenstadbewoners betrekken bij het maken en uitvoeren van groene (gemeente)plannen m.b.t. de binnenstad en het Plantsoen.

De binnenstad: een groene magneet!

voorbeelden van moderne stedelijke groenvoorzieningen

Bijlage A Groenschouw van de binnenstad

Binnenstad zuidkant:

van Utrechtsestraat tot St Andriesstraat

Algemene indruk:

De meeste winkelstraten zijn versteend. Er is nauwelijks een enig groen te zien en slechts hier en daar een boom in de zichtlijn.

De aanwezige groenbakken, bij de deuren van Krijco, blijken van plastic te zijn.

In straten als de Hellestraat is weinig ruimte voor een boom maar een pergola-achtig gevelgroen zou zeer wel mogelijk zijn. Dit geldt ook voor andere plaatsen, zoals bij Duthler, V&D, Kijkshop en Street One; deze kunnen worden omgetoverd in de hangende tuinen van Babylon. (Zie foto's hierboven.)

Ook de aanwezige lelijke gevels kunnen op die manier vergroend worden.

Er zijn grote muurvlakken die prachtig vergroend zouden kunnen worden, bijv. de Torenstraat (tussen ingang en Riviera Maison) en de verlopen witte muur tegenover de Johanneskerk.

Dit zou kunnen direct met klimop of groen via staaldraad stellages. Ook de Johanneskerk zou er beter uitzien met bv. een groene rand langs de betonrand bij de opgang.

Het Amicitia-gebied zou verbeterd kunnen worden met een flinke dosis hangend en staand groen om de kooplustigen te prikkelen om af te dalen. Het stenen dak behoort een groene invulling te krijgen.

Klimop is een goede neutralisator van schadelijke stoffen en kan een groot stenig oppervlak bedekken.

Binnenstad westkant:

van Utrechtsestraat tot het Spui

Algemeen:

Het is een stenige omgeving, waarin langs de grotere straten bomen geplant zijn.

Een onsamenhangend stuk centrum, waarin geen visie aanwijsbaar is.

De gemeente heeft geen poging tot vergroening ondernomen.

De binnenstadbewoners schijnen zich er niet bewust van te zijn dat hun gevel of tuin deel uitmaakt van het uitzicht.

- Er is totaal geen groen in de Utrechtsestraat, Jorislein en Hellestraat.
- Op de Stadsring zijn oude kastanjabomen met aan de zijde van de stadskern moeraseden, verder is er een heg tussen rijbaan en fietspad.
- Op het Helleplein zijn acht bakken met bomen erin te zien, het plein zelf is behoorlijk versteend, ook hier zou verticaal groen het geheel opvrolijken.
- Achter Davidshof: er staan leibomen langs de Observant en enkele monumentale bomen in het plantsoen. Veel monumentale bomen zijn hier gekapt en niet vervangen.
- Stadhuisplein: Magnolia, 5 rode beuken in cirkel en op parkeerplaats iele boompjes.
- Het Spui ziet er goed uit dankzij de leibomen.
- Het terrein voor de Observant en de oude trouwzalen is totaal versteend, het terrein is extra gebruiksonvriendelijk gemaakt door de banken te laten verdwijnen. Juist hier zou een groene pergola-constructie op zijn plaats zijn.
- De Langegracht geeft in het eerste gedeelte, vanaf Langestraat, geen groen te zien, hoewel sommige van de stadstuinen aan de overkant voor enig groen zorgen.

- De Westsingel heeft laanbeplanting.
- De stegen die naar de pleinen lopen laten soms een verdwaald stukje particulier groen zien, de Zwanenhalsteeg is een voorbeeld van stenige en onvriendelijke uitstraling, hier zou extra aandacht aan gegeven moeten worden.
- De Torenstraat mist elke soort groen.
- Staande in de Molenstraat zie je richting stadskern drie bomen (oa bij Johanneskerk), maar in de richting station totaal geen groen.
- In de Breestraat tref je enig particulier groen aan en kleinere gemeentebomen.
- Het Plantsoen Noord is te uitgedund, struiken en een deel van de bomen (en daarmee de vogels) zijn verdwenen.
- In de Kromme Elleboogsteeg zorgen bewoners voor (particulier) groen, de Lieve Vrouwestraat heeft totaal geen groen.

Op verschillende plekken zou verticaal groen mogelijk zijn, dit zou de situatie verbeteren.

De stegen, die een wandelroute naar het binnenstadshart zijn, zouden zo vergroend kunnen worden dat ze bewoners en bezoekers uitnodigen om naar de pleinen te wandelen.

De bewoners zouden geveltuintjes kunnen aanleggen en er moet meer aandacht komen voor de particuliere tuinen/plaatsjes aan de grachten. Zij vormen het uitzicht voor de mensen die langs de grachten wandelen.

Het lelijkste gebied is de Torenstraat.

Binnenstad oostkant:

van St Andriesstraat tot De Kamp

Algemeen:

De singels worden als groen ervaren.

De wijken aan de buitenkant van de singels bestaan uit vrij sombere en stenige nieuwbouw.

Er is geen verbinding met het Plantsoen.

De enkele straten die als vriendelijk en prettig ervaren worden, bestaan uit voornamelijk oude huizen waarbij de bomen opvallen: de Kamp en de Kleine en Grote St Jansstraat.

In de nieuwbouw zijn vele mogelijkheden om te vergroenen: perkjes of plantenbakken aanleggen, geveltuintjes en tuintjes gevormd door kuipen en potten. Elke vorm van vergroening zou hier moeten worden toegepast.

In de Waltoren zouden hangend baskets een oplossing kunnen zijn tegen de somber aandoende eenvormigheid.

Binnenstad noordkant:

van de Kamp tot Coninckstraat

Algemeen:

Een wijk die bestaat uit oudere arbeiderswoningen met tuintjes aan de achterkant. De vroegere voortuintjes zijn verdwenen, ze zijn bestraat voor het parkeren van auto's.

De straatjes kennen huizenblokken die verspringen, waardoor er tegen blinde muren moet worden aangekeken.

Een mooie en groene uitzondering is Hofje Armen de Poth, waar rijen huisjes staan rondom een groene binnentuin met bomen (1 prachtige monumentale boom).

De kruising van de Kamp met het Plantsoen is opvallend door zijn lelijkheid: het Plantsoen wordt volledig en nodeloos verbroken door veel bestrating en stenen muurtjes. Komend naar de binnenstad wordt het trottoir verbreed tot meer dan de dubbele breedte. Stenen muurtjes duwen als het ware het plantsoen naar achteren.

Het zou juist zo moeten zijn dat het Plantsoen opvalt, zodat men uitgenodigd wordt om in het groen te wandelen. Als de gewone breedte van het trottoir wordt aangehouden, dan kan aan beide zijden een groenstrook gemaakt worden, bijvoorbeeld beplant met heggetjes of heesters.

Dan kunnen de bakstenen muurtjes ook verdwijnen.

Op natuurlijke wijze zou het extra groen in het engelse parklandschap kunnen worden opgenomen. Niet alleen de doorgang van het Plantsoen wordt verbeterd, ook de entree van de Kamp naar de binnenstad wordt groener en meer uitnodigend.

De St Annastraat heeft aan de buitenkant het groen van de wal, maar aan de voorkant van de huizen benadrukken de rommelig geplaatste planten/bomen bakken de buurt nadelig.

De Celzusterenstraat: hier zou verticaal groen de blinde zijanten van de huizenblokken kunnen verfraaien. In deze straat levert de plaatsing en de inhoud van houten bloembakken geen positieve bijdrage tot een groene en gastvrije straat.

Het Flintplein is een groot, volledig versteend plein en er is vrijwel geen groen.

Ook de lange muren van de Flint en van Scholen in de Kunst zijn van monotoon steen.

Het plein wordt sporadisch gebruikt door voetballende kinderen, het zou multi-functioneel gebruikt kunnen worden.

De eentonige muren kunnen voorzien worden van verticaal groen.

Op het plein zelf zou een zwevende groenlaag op bijv. 2,5 meter hoogte het steen kunnen doorbreken: metalen pergola's begroeid met klimop of een evergreen klimmer met dorens. Natuurlijk hufferproof. De taxi's kunnen gewoon hun route rijden, de fietsen kunnen gewoon gestald worden.

Onder de pergola's zouden enkele bankjes kunnen komen voor wachtende bezoekers van de Flint of van Scholen in de Kunst 's-avonds en voor moeders met spelende kleine kinderen overdag. Misschien kan Scholen in de Kunst zelfs een Buitenkast beheren!

Een goed voorbeeld van groen gebruik van "restjes"grond is het perkje op de hoek van de Pothstraat en de Coninkstraat, het enige zichtbare stukje groen als je vanaf de Flint de Coninckstraat ingaat .

Binnenstad-noordkant:

van Coninckstraat tot Stadhuis

Waar de Coninckstraat bij de Flint het Plantsoen doorkruist is, blijft het Plantsoen volledig zichtbaar. Jammer dat je daarna langs twee elkaar opvolgende blinde muren wandelt: de Plantsoen-kanten van de Flint en de parkeergarage. Deze zijkanten kunnen gemakkelijk op bescheiden wijze verticaal groen gemaakt worden.

Bij de Bloemendalsestraat wordt het Plantsoen weer doorkruist, hier verdwijnt het bijna uit zicht. Dit komt door bestaande bebouwing (ook muren) en door een rijtje parkeerplekken (altijd vol). Jammer.

In de bocht van de Bloemendalsestraat, tussen de 2 begraafplaatsen, wordt het trottoir onnodig verbreed. Als het trottoir de natuurlijke breedte bewaart, is er aan beide kanten ruimte genoeg voor een perk of boom: aan de kant naast het witte huisje en bij de trap naar het water.

De Boldershof is een lelijke parkeerplaats, verzakt en verwaarloosd.

De schuttingen en muurtjes van de huizen rondom de parkeerplaats zouden begroeid kunnen worden. De doorgang van de Boldershof naar Dorloté idem.

Hoewel de Bloemendalsestraat een leuke afwisseling aan huizen te zien geeft, is er totaal geen groen. Deze straat leent zich voor hanging baskets en geveltuintjes.

Op weg naar het centrum van de binnenstad zou er een groen punt (verticaal groen of vanuit de goot/punt van het dak o.i.d.) zichtbaar moeten zijn op huisnummers 28 en 43.

De slordige straat Achter het Oude weeshuis, waar 2 fietsroutes doorheen gaan, ziet er verwaarloosd en groenloos uit, ook hier verticaal groen aanbrengen.

De stegen vanaf de Teut tot de Weverssingel zijn kaal, m.n. de Bredesteeg die vanuit de Hof naar de Flint leidt kan best aan 2 kanten lage heggetjes hebben.

Een gemiste kans voor creatief groengebruik: op de hoek t.o. café Van Zanten, voor Weverssingel 41

is een hoek in het trottoir gewoon bestraat, terwijl er een groene plek voor bijv. heesters of heggetjes van gemaakt kan worden. Erg noodzakelijk op zo'n kaal kruispunt waar toch veel bewoners en bezoekers komen.

Binnenstad-centrum

Het gebied van de vergeten hoekjes en de stegen!

Op het Havik is een onnodig verbreed trottoir tussen de huisnummers 28 en 22B, een rij heesters zou prachtig staan.

Ook op de hoek Appelmarkt en Muurhuizen 118 is zo'n vergeten hoek.

Rondom de Joriskerk is geen groen, wanneer de vuilcontainers verdwijnen kan er op de lege plek groen aangeplant worden.

De Hof: aan 1 kant nog lage bomen. Hier kunnen staande en hangende bloembakken het plein aantrekkelijker maken.

Om de doorlopende routes naar de pleinen gastvrij te maken moeten ook de Haversteeg en de Torengang uitnodigend worden, hierbij denken we aan verticaal groen en een of meer hooghangende hanging baskets. Heggetjes camoufleren ook de electriciteitskastjes die de stegen er armoedig laten uitzien.

De Zwanenhalsteeg is een van de slechtere voorbeelden, het tuintje naast Langegracht 11 gaat verdwijnen voor ondergrondse afvalcontainers en dan verdwijnt het laatste restje groen. Reden temeer om de muren die blijven groen te maken.

De Lievevrouwestraat (zijkant Invito) en verderop de Scherbierstraat (nummers 7 t/m 17) kunnen groen worden door lage heggetjes tegen de muren te plaatsen.

Aan de achterkant van de Muziekschool bevindt zich een ongebruikt stukje grond, maak er een groene speeltuin of een natuurspeeltuin van, met bankjes voor de ouders van kleine kinderen.

Vorbij Scherbierstraat 33, richting Muurhuizen is hoek (soort pleintje) bestraat, er staan fietsenrekken voor enkele bewoners. Ook hier kan een parkje komen, waarbij ruimschoots plek overblijft voor de fietsen die er nu geplaatst worden.

De Muurhuizen lenen zich goed voor geveltuinen, op sommige delen zijn de bewoners al met succes daarmee gestart.

Voorbeelden van geslaagd groen zijn o.a. te vinden rondom de Drieringensteeg.

Bijlage B

Toerisme in Amersfoort

Recente en volledige gegevens over het toerisme in Amersfoort zijn niet bekend.

Bewoners van de binnenstad constateren een grote toename van toeristen. Vergeleken met enkele jaren geleden, toen toeristen in de weekends kwamen, komen er nu meer bezoekers die ook op doorde-weekse dagen en in de winterperiode aanwezig zijn.

Naar de festiviteiten (festivals e.d.) komen ook grotere stromen bezoekers.

Van de vestigingsmanager van het VVV in Amersfoort zijn de volgende (meest recente) gegevens over 2008.

Dat de aantallen niet alle bezoekers omvatten, blijkt uit de volgende regels:

“alle bezoeken die voor ontspanning en/of plezier worden gemaakt, zoals bijvoorbeeld het bezoeken van een museum, een attractie of evenement, winkelen voor plezier e.d. Bezoeken om zakelijke redenen alsmede familie/kennissenbezoek blijven buiten beschouwing.”

In 2008 hebben 1.151.000 toeristen een bezoek aan Amersfoort gebracht.

Sommigen van hen zijn in dat jaar vaker dan één keer in Amersfoort geweest: in totaal zijn in 2008 **2.2853.000 toeristische bezoeken** aan onze stad gebracht.

Wat af te leiden valt uit de cijfers die het VVV heeft, is dat 11% van de bezoekers aangeeft een stads-wandeling te hebben gemaakt. Het merendeel daarvan zal een rondwandeling in de binnenstad hebben gemaakt.

